7/6256

ÇOK ACELE ve SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı :B.12.0.APK.0.07-211 /3345
Konu :Yazılı Soru Önergesi

.../06/2005

15 HAZİRAN 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24.05.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11279 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen, Şanlıurfa Milletvekili M.Vedat MELİK'e ait 7/6256 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1-Görüş 7/6256(2 sayfa)

7/6256

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :**M. Vedat MELİK**
Şanlıurfa Milletvekili

Esas No :**7/6256**

Bilindiği üzere Bakanlar Kurulunca 13/12/2001 tarihinde kararlaştırılan 3405 sayılı Kararname'nin eki KARAR ile 12/12/2000 tarihli ve 2000/2172 sayılı Kararnamenin eki Karar'a ek bir madde eklenmiştir. Bu değişiklik, "Çiftçilere yapılacak doğrudan gelir desteği ödemeleri diğer kamu kurum ve kuruluşlarının alacaklarına mahsup edilemez." İbaresi sebebiyle çok nettir. Kanuna rağmen yapılan kesintilere ilişkin yapılan bir başvuruda Yargıtay 12. Hukuk dairesince 02/12/2004 tarihinde 2004/20271 esas ve 2004/24993 sayılı Kararında 13/12/2001 tarihli ve 2001/3405 sayılı Kararname'nin eki Karar'a atıf yaparak şu kararı almıştır. "Çiftçilere yapılacak doğrudan gelir desteği ödemeleri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının alacaklarına mahsup edilemeyeceğinden borçlunun açıklanan nitelikteki temelde devlete ait bu paranın borçlu çiftçiye veriliş amacı da gözetilerek haczi mümkün değildir. Alacaklının niteliğinin kamu kuruluşu olup olmaması ya da özel hukuk tüzel kişisi olması bu ilkeye etkili bulunmamaktadır." denmektedir.
Buna ilişkin olarak;

SORU) Buna rağmen başta Şanlıurfa olmak üzere bir çok ilimizde Doğrudan Gelir Desteği ödemelerini gerçekleştiren Ziraat Bankası şubelerinde çiftçilerin itirazlarına rağmen başka borç ilişkileri gerekçe gösterilerek hak edişlerinden kesintiler yapıldığına ilişkin duyumlar almaktayız. Bakanlık olarak bu hukuksuzluğa mani olacak bir girişiminiz olmuş mudur?

CEVAP) Bilindiği üzere Tarımsal Destekleme Politikaları kapsamında Çiftçilere Doğrudan Gelir Desteği Sağlanması ve Kayıt Sisteminin Oluşturulması amacıyla; 12/12/2000 tarih ve 2000/2172 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın Eki Karar'ın 5 inci maddesi gereğince 2001 yılı uygulamalarına ilişkin, 2001/15 sayılı Uygulama Tebliği yayımlanmış, yine 14.06.2002 tarih ve 24785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2002/4165 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 4.üncü maddesine istinaden de 2002, 2003, 2004 yılı Uygulama Tebliğleri yayımlanarak, uygulamalar bu tebliğler hükümlerine göre yürütülmüştür.
Konu ile ilgili olarak, TC. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün 08.06.2005 tarih ve B.02.2.TZB.05.04.02.01/83425-167 sayılı yazısında; "31.12.2001 tarihli ve 2001/3405 sayılı Kararname eki Bakanlar Kurulu Kararında yer alan 'Çiftçilere yapılacak doğrudan gelir desteği ödemeleri diğer kamu kurum ve kuruluşlarının alacaklarına mahsup edilemez.' yolundaki hüküm sadece 12.12.2000 tarih ve 2000/2172 sayılı Kararnameye eklenmiştir. Ancak, söz konusu Kararnameye istinaden yapılan ödemeler sona ermiş olup, bu aşamada doğrudan gelir desteği ödemeleri 04.05.2002 tarih ve 2002/4165 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden gerçekleştirilmektedir. Anılan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca yapılan ödemelerin mahsup edilmeyeceği yolunda ise herhangi bir karar ya da hüküm bulunmamaktadır.

Bankanın, kredi kullanan üreticilerle düzenlenen Tarımsal Krediler Genel Sözleşmesinin 7/6. maddesinin 'Kredi lehdarının/lehdarlarının Banka nezdinde mevcut ve ileride mevcut olabilecek mevduat ve havale dahil her türlü alacakları, bloke paraları, tahsil için verdiği her türlü senetler ve çekleri, hisse senetleri ve tahvilleri velhasıl her çeşit menkul kıymetleri ve bunların gelirleri üzerinde, Bankanın gerek bu sözleşmeden gerekse diğer sebeplerden doğmuş ve doğacak alacakları ile tanzim edilmiş veya edilmemiş teminat mektupları dahil risk veya alacakları için hapis ve rehin hakkı olduğunu ve bunların bir kısmını veya tümünü bloke etmeye veya bloke bir hesaba almaya ve bunları ihbar ve ihtara gerek olmaksızın alacakları ile takas ve mahsup etmeye yetkili bulunduğunu kredi lehdarı/lehdarları Bankaya karşı kabul ve taahhüt eder/ederler.' hükmü ile Borçlar Kanununun 118 ve devamı maddeleri hükmü dikkate alınarak, Bankaca yapılan ödemeler üreticilerin Bankaya olan asaleten ve/veya kefaleten borçları ile takas edilebilmektedir.

Bilindiği üzere, Borçlar Kanunu'nun 118. maddesi 'İki şahıs karşılıklı bir miktar meblağı veya yekdiğerine mümasil başka malları birbirine borçlu oldukları takdirde, her iki borç muaccel ise iki taraftan herbiri borcunu alacağı ile takas edebilir. Alacaklardan biri münazaalı olsa bile takas dermeyan olunabilir..." hükmünü havi olup, anılan hükme göre;

a) Alacakların karşılıklı olması,
b) Alacakların aynı mahiyette ve nitelikte olması,
c) Karşılıklı alacakların muaccel olması,
d) Alacaklardan her birinin geçerli olması ve dava edilebilir bulunması,

halinde takas mümkündür.

Dolayısıyla, karşılıklı borçlar, aynı neviden ve muaccel olmak koşulu ile, bunlardan birisi veya her ikisi çekişmeli olsa dahi, karşılıklı borçlulardan birinin takas iradesini açıklaması ve bu açıklamayı karşı tarafa ulaştırmasıyla, karşı tarafın ayrıca irade açıklamasında bulunması veya kabulü gerekmeksizin hüküm ve sonuçlarını meydana getirmektedir. Karşılıklı alacakların muaccel olması takasın gerçekleşmesi için yeterli olup, alacaklardan birisinin diğerinden çok önce doğmasının takasın geçerliliğine etkisi yoktur.

Kaldı ki, borçları daha önce taksitlendirilerek taahhüde bağlanmış, taksitlerini vadelerinde ve/veya vadeden sonra öngörülen süre içinde ödeyen üreticiler ile kefillerin Doğrudan Gelir Desteği ödemeleri Banka alacaklarına mahsup edilmemektedir" denilmektedir.